

শ্রীঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ
শ্রীমতে নিগমান্তমহাদেশিকায নমঃ
শ্রীসীতালক্ষ্মণভরতশত্রুঘ্নহনুমৎসমেত শ্রীরামচন্দ্র পরব্রহ্মণে নমঃ

শ্রীমদ্রামাযণে রাল্মীকীযে আদিকাৰ্যে যুদ্ধকাণ্ডে

॥ ত্রিনবতিতমঃ সৰ্গঃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

শ্রী রঙ্গরামানুজ মহাদেশিকন্

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

শ্রীঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ
শ্রীমতে নিগমান্তমহাদেশিকায নমঃ
শ্রীসীতালক্ষ্মণভরতশক্রঘ্নহনুমৎসমেত শ্রীরামচন্দ্র পরব্রহ্মণে নমঃ

॥ ত্রিনরতিতমঃ সর্গঃ ॥

শ্রীরামেণ রাক্ষসসেনাযাঃ সংহারঃ

স প্ররিশ্য সভাং রাজা দীনঃ পরমদুঃখিতঃ।
নিষসাদাসনে মুখ্যে সিংহঃ ক্রুদ্ধ ইর শ্রসন্ ॥ 6.93.1 ॥

অব্ররীচ্চ স তান্ সর্ভান্ বলমুখ্যান্ মহাবলঃ।
রারণঃ প্রাঞ্জলির্ভাক্যং পুত্রর্যসনকর্ষিতঃ ॥ 6.93.2 ॥

সর্বে ভরন্তঃ সর্বেণ হস্ত্যশ্বেন সমাবৃত্তাঃ।
নির্যান্ত রথসঙ্ঘৈশ্চ পাদাতৈশ্চোপশোভিতাঃ ॥ 6.93.3 ॥

একং রামং পরিক্ষিপ্য সমরে হন্তুমর্হথ।
বর্ষন্তঃ শরবর্ষাণি প্রাবৃত্তকাল ইরাম্বুদাঃ ॥ 6.93.4 ॥

অথরাহং শরৈস্তীক্ষ্ণৈর্ভিন্নগাত্রং মহাহরে।
ভরদ্বিঃশ্বেনা নিহন্তাস্মি রামং লোকস্য পশ্যতঃ ॥ 6.93.5 ॥

ইত্যেতদ্ রাক্যমাদায় রাক্ষসেন্দ্রস্য রাক্ষসাঃ।
নির্যযুস্তে রথৈঃ শীঘ্রৈর্নানানীকৈশ্চ সংযুতাঃ ॥ 6.93.6 ॥

পরিঘান্ পট্টিশাংশৈশ্চ শরখড্গপরশ্রধান্।
শরীরান্তকরান্ সর্বে চিক্ষিপূরানরান্ প্রতি ॥ 6.93.7 ॥

ৰানরাশ্চ দ্ৰুমাইঞ্জৈলান্ ৰাক্ষসান্ প্ৰতি চিঞ্চিপুঃ।
স সঙগ্ৰামো মহাভীমঃ সূৰ্য্যস্যোদযনং প্ৰতি ॥ 6.93.8 ॥

ৰক্ষসাং ৰানরাণাং চ তুমুলঃ সমপদ্যত।
তে গদাভিশ্চ চিত্ৰাভিঃ প্ৰাসৈঃ খড়্গৈঃ পৰশ্বৰ্ধৈঃ ॥ 6.93.9 ॥

অন্যোন্যং সমরে জঘ্নুস্তদা ৰানৱৰাক্ষসাঃ।
এৱং প্ৰবৃত্তে সঙগ্ৰামে হৃদ্ভুতং সুমহদ্রজঃ ॥ 6.93.10 ॥

ৰক্ষসাং ৰানরাণাং চ শান্তং শোণিতৱিস্ৰৱৈঃ।
মাতঙ্গৱথকুলাশ্চ শৱমৎস্যা ধ্বজদ্রুমাঃ ॥ 6.93.11 ॥

শৰীৱসঙঘাটৱহাঃ প্ৰসক্ষঃ শোণিতাপগাঃ।
ততস্তে ৰানৱাঃ সৰ্ৱে শোণিতৌঘপৱিপ্লুতাঃ ॥ 6.93.12 ॥

ধ্বজৱৰ্মৱথানশ্বৱান্ নানাপ্ৰহৰণানি চ।
আপ্লুত্যাপ্লুত্যা সমরে ৰানৱেন্দ্ৰা বভঞ্জিৱে ॥ 6.93.13 ॥

কেশান্ কৰ্ণললাটং চ নাসিকাশ্চ প্লৱঙ্গমাঃ।
ৰক্ষসাং দশনৈস্তীক্ষ্ণৈৰ্নৈখৈশ্চাপি ব্যকৰ্ত্তযন্ ॥ 6.93.14 ॥

একৈকং ৰাক্ষসং সঙ্খ্যে শতং ৰানৱপুঙ্গৱাঃ।
অভ্যধাৱন্ত ফলিনং বৃক্ষং শকুনযো যথা ॥ 6.93.15 ॥

তদা গদাভিগুৰীভিঃ প্ৰাসৈঃ খড়্গৈঃ পৰশ্বৰ্ধৈঃ।
নিৰ্জঘ্নুৰ্ৰানৱান্ ঘোৱান্ ৰাক্ষসাঃ পৰ্বতোপমাঃ ॥ 6.93.16 ॥

ৰাক্ষসৈৰ্ৰধ্যমানানাং ৰানরাণাং মহাচমুঃ।
শৱণ্যং শৱণং যাতা ৰামং দশৱথাত্মজম্ ॥ 6.93.17 ॥

ততো ৰামো মহাতেজা ধনুৱাদায ৱীৰ্য্যৱান্।
প্ৰৱিশ্য ৰাক্ষসং সৈন্যং শৱৰ্ষং ৱৰ্ষ চ ॥ 6.93.18 ॥

প্ৰৰিষ্টং তু তদা ৰামং মেঘাঃ সূৰ্যমিৰাম্বরে।
নাধিজগুম্ৰহাঘোৰা নিৰ্দহন্তং শৰাগ্নিনা ॥ 6.93.19 ॥

কৃতান্যেৰ সুঘোৰাণি ৰামেণ ৰজনীচরাঃ।
ৰণে ৰামস্য দদৃশুঃ কৰ্মাণ্যসুকৰাণি তে ॥ 6.93.20 ॥

চালযন্তং মহাসৈন্যং ব্ৰিধমন্তং মহাৰথান্।
দদৃশুস্তে ন রৈ ৰামং ৰাতং ৰনগতং যথা ॥ 6.93.21 ॥

ছিন্নং ভিন্নং শৰৈৰ্দগ্ধং প্ৰভগ্নং শস্ত্ৰপীড়িতম্।
বলং ৰামেণ দদৃশুৰ্ন ৰামং শীঘ্ৰকাৰিণম্ ॥ 6.93.22 ॥

প্ৰহরন্তং শৰীৰেষু ন তে পশ্যন্তি ৰাঘৱম্।
ইন্দ্ৰিযাৰ্থেষু তিষ্ঠন্তং ভূতান্নানমিৰ প্ৰজাঃ ॥ 6.93.23 ॥

এষ হন্তি গজানীকমেষ হন্তি মহাৰথান্।
এষ হন্তি শৰৈস্তীক্ষ্ণৈঃ পদাতীন্ ৰাজিভিঃ সহ ॥ 6.93.24 ॥

ইতি তে ৰাক্ষসাঃ সৰে ৰামস্য সদৃশান্ ৰণে।
অন্যোন্যং কুপিতা জঘ্নুঃ সাদৃশ্যাদ্ ৰাঘৱস্য তু ॥ 6.93.25 ॥

ন তে দদৃশিৰে ৰামং দহন্তমপি ৰাহিনীম্।
মোহিতাঃ পৰমাস্ত্ৰেণ গান্ধৰ্বেণ মহান্ননা ॥ 6.93.26 ॥

তে তু ৰামসহস্ৰাণি ৰণে পশ্যন্তি ৰাক্ষসাঃ।
পুনঃ পশ্যন্তি কাকুৎস্থমেকমেৱ মহাহৰে ॥ 6.93.27 ॥

ভ্ৰমন্তীং কাঞ্চনীং কোটিং কাৰ্মুকস্য মহান্ননঃ।
অলাতচক্ৰপ্ৰতিমাং দদৃশুস্তে ন ৰাঘৱম্ ॥ 6.93.28 ॥

শৰীৰনাভি সত্ত্বাৰ্চিঃ শৱাৰং নেমিকার্মুকম্।
জ্যাঘোষতলনির্ঘোষং তেজোবুদ্ধিগুণপ্ৰভম্ ॥ 6.93.29 ॥

দিৰ্যাস্ত্ৰগুণপৰ্যন্তং নিঘ্নন্তং যুধি ৰাক্ষসান্।
দদৃশু ৰামচক্ৰং তৎ কালচক্ৰমিৰ প্রজাঃ ॥ 6.93.30 ॥

অনীকং দশসাহস্ৰং ৰথানাং ৰাতৰংহসাম্।
অষ্টাদশ সহস্ৰাণি কুঞ্জৰাণাং তরস্বিনাম্ ॥ 6.93.31 ॥

চতুৰ্দশ সহস্ৰাণি সারোহাণাং চ ৰাজিনাম্।
পূৰ্ণে শতসহস্ৰে দ্বে ৰাক্ষসানাং পদাতিনাম্ ॥ 6.93.32 ॥

দিৱসস্যাষ্টভাগেন শৰৈৰগ্নিশিখোপমৈঃ।
হতান্যেকেন ৰামেণ ৰক্ষসাং কামৰূপিণাম্ ॥ 6.93.33 ॥

তে হতাশ্ৰা হতৰথাঃ শান্তা ৰিমথিতধ্বজাঃ।
অভিপেতুঃ পুরীং লক্ষাং হতশেষা নিশাচরাঃ ॥ 6.93.34 ॥

হতৈৰ্গজপদাত্যশ্ৰৈৰস্তদ্ বভূৰ ৰণাজিৱম্।
আক্ৰীডভূমিঃ ক্ৰুদ্ধস্য ৰুদ্ৰস্যেৱ মহাত্মনঃ ॥ 6.93.35 ॥

ততো দেৱাঃ সগন্ধৰ্বাঃ সিদ্ধাশ্চ পৰমৰ্ষযঃ।
সাধু সাধুৱিতি ৰামস্য তৎ কৰ্ম সমপূজয়ন্ ॥ 6.93.36 ॥

অব্রৱীচ্চ তদা ৰামঃ সুগ্ৰীৱং প্রত্যনন্তৱম্।
ৱিভীষণং চ ধৰ্মাত্মা হনুমন্তং চ ৰানৱম্ ॥ 6.93.37 ॥

জাম্বৱন্তং হৰিশ্ৰেষ্ঠং মৈন্দং দ্বিৱিদমেৱ চ।
এতদস্ত্ৰবলং দিৱ্যং মম ৱা ত্ৰ্যম্বকস্য ৱা ॥ 6.93.38 ॥

নিহত্য তাং ৰাক্ষসৱাহিনীং তু ৰামস্তদা শক্ৰসমো মহাত্মা।
অস্ত্ৰেষু শস্ত্ৰেষু জিতক্লমশ্চ সংস্তুযতে দেৱগণৈঃ প্রহৃষ্টৈঃ ॥ 6.93.39 ॥

॥ ইত্যৰ্ষে শ্ৰীমদ্ৰামায়ণে ৰাণ্মীকীয়ে আদিকাৰ্য্যে যুদ্ধকাণ্ডে ত্ৰিনৰতীতমঃ সৰ্গঃ ॥